

OLIMPIADA NAȚIONALĂ „LECTURA CA ABILITATE DE VIAȚĂ”
Etapa națională
10 mai 2024
NIVELUL 1 – clasele a V-a și a VI-a

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție precizările de mai jos.

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de trei ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

30 de puncte

CÂND MAREA S-A PREFĂCUT ÎN ARGINT
(fragment)

de Grace Lin

— Cunoaște vreunul dintre voi povestea despre cum s-a prefăcut în tigru tatăl primului rege al Orașului Razelor Strălucitoare de Lună?
— Povestea Tigrului Verde? zise Pinmei pe nerăsuflăte. Firește.
— Ei, eu n-o știu, zise Yishan. Așa că spuneți-mi-o.
Regele făcu semn spre Pinmei.
— Sunt curios să aud versiunea ta, zise el.
Așa că Pinmei începu.

POVESTEA TIGRULUI VERDE

Tare demult, chiar înainte de vremea bunicii mele, împăratul a chemat toți regii de pe pământurile lui să sărbătorească Festivalul Primăverii. La palat, a dat fiecărui rege câte o sămânță mică.

— Fiecare dintre voi să sădească și să-și îngrijească sămânța ca pe propriul regat, a zis împăratul. La Festivalul Lunii, să-mi aduceți plantele voastre. Cele care au cele mai frumoase flori vor fi răsplătite, dar dacă vreunul dintre voi nu-mi aduce o plantă...

Împăratul nu a trebuit să-și termine vorba. Toți regii s-au aruncat la picioarele lui, jurând că se vor întoarce la Festivalul Lunii cu niște flori splendide. Unul câte unul, ei au plecat luând prețioasele semințe. Tânărul rege al Orașului Razelor Strălucitoare de Lună s-a întors acasă, unde și-a găsit tatăl așteptându-l. Odinioară, acesta fusese un magistrat puternic, dar căzuse în dizgrație și trăia plin de amărăciune la palat. Când fiul i-a spus despre însărcinarea primită de la împărat, tatăl a fost încântat.

— Trebuie să crești cea mai minunată floare, i-a poruncit el. Asta e șansa ta de a mă readuce la putere!

Tânărul rege nu s-a împotrivit și a sădit sămânța cu mare grijă într-un ghiveci. Credincios, a udat-o și a așteptat să dea o mlădiță. Dar n-a crescut nimic. Zilele s-au prefăcut în săptămâni, iar săptămânile în luni, dar ghiveciul tot gol era. Regele a replantat sămânța și a chemat la sfat cei mai buni grădinari. Cu toate acestea, tot n-a crescut nimic. În tot acest timp, tatăl regelui fusese mereu încruntat. Trimisese iscoade în regatele vecine și aflase despre orhidee, bujori și crini. Doar fiul lui avea un ghiveci plin cu pământ. Dacă nu creștea nimic până la Festivalul Lunii, și-a spus tatăl regelui, această șansă avea să fie irosită, ba, ținând cont de mânia împăratului, poate chiar mai rău.

Așa că, văzând că tot nu crește nimic în ghiveci cu o lună înainte de Festivalul Lunii, tatăl i-a cerut fiului socoteală în timp ce se plimba, ca în fiecare seară, prin grădină.

— Curând va trebui să pleci la Palatul Imperial, zise tatăl. Iar ghiveciul tău e gol.

Regele dădu din cap. În mâinile sale era o bucată de hârtie; tatăl o recunoscuse: era hârtia pe care chiar el i-o dăruise în ziua nunții.

— Ți-am pregătit un alt ghiveci, zise tatăl. Pe ascuns, i-am cerut grădinarului să crească o plantă rară, floarea-lunii. E cea mai frumoasă care există. Poți s-o duci pe asta.

Regele a rămas tăcut și, pentru câteva clipe lungi, a privit către lacul din fața lui.

— Îți mulțumesc, tată, pentru grija pe care mi-o porți, a zis în cele din urmă. Dar voi duce ghiveciul meu gol.

— Nu înțelegi, a insistat tatăl lui. Regele din Orașul Râului Șerpuitor a crescut un bujor atât de roșu, că pare să ardă de-adevăratelea. Regele din Orașul Norilor Îndepărtați, o orhidee care miroase a măr dulce. Toți regii vor avea flori în ghivece. Ce-i vei spune împăratului când va vedea că tu nu ai niciuna?

— Îi voi spune împăratului că m-am străduit să-i fac sămânța să rodească, a zis regele, dar nimic nu a crescut din ea. Trebuie să spun adevărul.

— Ai înnebunit? I-a certat tatăl. Știi ce va face împăratul? Îți va lua regatul! S-ar putea chiar să te execute pentru această insultă!

— Poate că așa va fi, a zis regele. Dar nu pot să mint. Se va afla adevărul în cele din urmă, așa că trebuie să mă duc cu ghiveciul meu.

— Pot să mă asigur eu că nu află nimeni. Pun ca grădinarul și familia lui să fie uciși, iar pe cei care ar putea să știe ceva îi arunc în temniță.

Tânărul rege a pălit auzind vorbele tatălui său și s-a uitat la hârtia pe care o ținea în mâini.

— Tată, a zis el fără să ridice privirea, voi duce ghiveciul meu gol.

— Nu fi nesăbuit! s-a mâniat tatăl lui. Trebuie să duci o floare, altminteri nu voi reveni niciodată la putere!

Regele a zâmbit amar la auzul ultimelor vorbe, un zâmbet pe care tatăl lui nu l-a înțeles. În timp ce hârtia din mâna regelui fâlfâia ca un fluture speriat, tatăl devenea tot mai furios.

— De ce te tot uiți la hârtia aia? a mârâit tatăl. Ce citești?

Regele a ridicat privirea șovăitor. A privit spre lună și spre reflexia ei tremurând pe lac, ale cărui ape tulburi și verzi fremătau în vălurile.

— Scrie așa: „Trei lucruri nu pot fi ascunse pentru multă vreme: soarele, luna”, a zis regele încet, ținând hârtia în așa fel încât s-o poată vedea și tatăl lui, „și adevărul.”.

Auzind aceste vorbe, tatălui i s-a tăiat respirația.

— Blestemata aia de hârtie e cea care ți-a dat sfatul ăsta idiot! a strigat el. Ascultă mai degrabă de o bucată afurisită de hârtie decât de propriu-ți tată!

Tatăl a scos un răcnet furios și a smuls hârtia din mâinile fiului cu atâta forță, încât a căzut pe spate în lac, tulburând reflexia lunii pe luciul apei. Hârtia i-a alunecat dintre degete și, aproape ca un pește, a plutit deasupra chipului său. Tatăl s-a zbatut, dând din brațe și din picioare, încercând să-și îndepărteze hârtia de pe față. Dar, cum se căznea el așa, și-a dat seama că nu mai avea mâini!

Mâinile i se prefăcuseră în labe, iar pielea devenise blană udă, de culoarea apei tulburi. Hainele i s-au răsucit pe trup până când s-au desprins. Iar în cele din urmă, când a căzut și hârtia, a știut că i se schimbaseră și chipul. Tânărul rege a rămas cu gura căscată de uimire, iar tatăl lui a reușit să înțeleagă motivul abia după ce luna s-a oglindit iarăși în lac. Se prefăcuse în tigrul! [...]

SFÂRȘITUL POVEȘTII TIGRULUI VERDE

După ce și-a revenit din uluire văzând transformarea tatălui său, tânărul rege a privit floarea-lunii pe care acesta o pregătise. Era, într-adevăr, o plantă minunată. Regele s-a uitat la ea, apoi la ghiveciul său, plin doar cu pământ negru, și a clătinat din cap.

În ziua Festivalului Lunii, regele Orașului Razelor Strălucitoare de Lună a sosit la Palatul Imperial cu ghiveciul său gol. În timp ce trecea pe lângă fiecare bujor nemaivăzut și fiecare piersic înflorit, pe lângă fiecare crizantemă sau crin maiestuos, a auzit șoapte îngrozite.

Iar spaima era întemeiată. Fiindcă, atunci când împăratul a văzut ghiveciul regelui, chipul său a devenit negru ca smoala.

— Ce-i asta? a cerut să știe împăratul. Un ghiveci gol? Al cui este?

— Al meu, a răspuns tânărul rege, cu o plecăciune.

— Te las fără regat pentru această insultă! a tunat împăratul. Cum îndrăznești?

— Îmi pare rău, Majestatea Voastră, a zis regele, plecându-se și mai adânc. Am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să fac sămânța să rodească, dar nu a crescut nimic.

— Nu ai putut face să rodească o sămânță? Cât de nevolnic ești? a strigat împăratul.

S-a uitat la regele plecat dinaintea lui și la toate florile în culori vii care îl înconjurau. Portocaliu și stacojiu, purpuriu și auriu – culorile ardeau ca flăcările.

— Spune-mi, rosti împăratul cu glasul ușor schimbat, nu ai o scuză mai bună de-atât? N-a distrus cumva planta grădinarul tău nepriceput? Sau poate că unul dintre regii rivali ți-a otrăvit pământul?

— Nu, Majestatea Voastră, a răspuns regele. Pur și simplu, n-am fost în stare să fac sămânța să rodească.

— Răspunde cu chibzuință, tinere rege, a zis amenințător împăratul, fiindcă viața ta ar putea depinde de acest răspuns. Cine e de vină pentru ghiveciul tău gol?

Regele a ridicat fruntea. Obrajii lui erau albi ca hârtia, dar a răspuns fără ezitare:

— Eu sunt.

Un murmur a străbătut sala și toată lumea s-a așteptat ca împăratul să-și cheme gărzile să-l ia pe sus pe rege. Însă împăratul a zâmbit, s-a ridicat și i-a făcut tânărului rege semn să se ridice.

— Plecați-vă cu toții dinaintea lui! a poruncit împăratul. Plecați-vă dinaintea celui mai mare rege din împărăția mea!

Cealalți regi erau nedumeriți, dar și-au plecat capetele.

— Doar cel mai curajos și mai virtuos dintre bărbați ar îndrăzni să-mi aducă un ghiveci gol, a zis împăratul, precum și să refuze să dea vina pe altcineva. Tu ești un om de mare onoare!

— Nu înțeleg, a răspuns regele.

— Nimeni nu ar fi putut face flori să crească din semințele pe care vi le-am împărțit, a zis împăratul. Le-am fiert înainte.

Când Pinmei își încheie povestea, liniștea reveni, dar era o tăcere blândă, fără pică. Pentru o lungă clipă, regele privi în zare, dincolo de sculptura de piatră, către lacul înghețat.

Traducere de Bianca Dunav

A. (2 puncte: 0,5 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Tatăl primului rege al Orașului Razelor Strălucitoare de Lună fusese
  - a. grădinar.
  - b. iscoadă.
  - c. magistrat.
  - d. povestitor.
2. Tânărul rege este îndemnat de către tatăl lui să ducă împăratului
  - a. bujori și crini.
  - b. crizanteme.
  - c. floarea-lunii.
  - d. orhidee albe.
3. La Festivalul Lunii, tânărul rege
  - a. primește sămânța de la împărat.
  - b. primește hârtia cu sfaturi de la tată.
  - c. aduce un piersic cu flori minunate.
  - d. aduce un ghiveci fără nicio plantă.
4. Sămânța primită de la împărat nu a încolțit, fiindcă
  - a. apa nu a fost suficientă.
  - b. fusese fiartă înainte.
  - c. ghiveciul era prea mic.
  - d. n-a fost bine îngrijită.

B. (4 puncte: 0,5 p. pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos.

--	--	--	--	--	--	--	--

1. Împăratul îl laudă pe tânărul rege în fața tuturor, pentru că a spus adevărul.
2. În fața împăratului, tânărul rege recunoaște că n-a știut cum să îngrijească sămânța.
3. Tatăl îi cere tânărului rege al Orașului Razelor Strălucitoare de Lună să obțină cea mai frumoasă floare.
4. Pentru că sămânța nu încolțește, tatăl își sfătuiește fiul să trișeze.
5. Pinmei spune propria versiune a poveștii tigrului verde.
6. Tatăl primului rege se transformă în tigr.
7. Tatăl tânărului rege trimite spioni în regatele vecine.
8. Un împărat le dă supușilor săi regi câte o sămânță din care să obțină o plantă.

C. (12 puncte: 3 puncte pentru răspunsul corect la fiecare dintre cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, în enunțuri, la fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Precizează două dintre culorile florilor aduse de supuși pentru festival.
2. Menționează o cauză a mâniei tatălui.
3. Explică un motiv pentru care tatăl tânărului rege își pierde trăsăturile omenești.
4. Prezintă o semnificație a fragmentului „Tânărul rege a rămas cu gura căscată de uimire, iar tatăl lui a reușit să înțeleagă motivul abia după ce luna s-a oglindit iarăși în lac.”.

D. (12 puncte)

Imaginează-ți că discuți, la clubul de lectură din școală, despre cartea lui Grace Lin, *Când marea s-a prefăcut în argint*.

Redactează un text, de cel mult 20 de rânduri, în care să explici în ce constă curajul tânărului rege al Orașului Razelor Strălucitoare de Lună. În motivarea răspunsului, vei valorifica textul dat.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

MANIERE DIGITALE

de Victoria Turk

CONVERSAȚIILE TELEFONICE

Să stabilim un lucru: nu sunați pe cineva fără un anunț prealabil [...]. Ar fi bine ca, mai întâi, să trimiteți un mesaj.

Nu mă înțelegeți greșit, nu am nimic împotriva telefoanelor. O conversație telefonică e mult mai apropiată de o discuție față în față decât mesajele, fiind deci și mult mai personală. Știți că persoana de la celălalt capăt al firului vă ascultă chiar în clipa aia – nu e nevoie de nu știu ce bife albastre pentru confirmare –, așa că aceasta este varianta perfectă, dacă vreți un răspuns rapid sau o discuție adecvată. Conversațiile telefonice aduc în plus și tonul vocii, care poate să transmită emoții mai clar decât chiar și cele mai atent selectate emoticoane.

Dar, din aceleași motive, conversațiile telefonice sunt mult mai incomode. Trebuie să vă concentrați întreaga atenție pe discuția respectivă, pe tot parcursul ei; nu puteți să vă amânați răspunsurile. Telefoanele date din senin pot să-i pună în dificultate pe oameni, în special dacă plănuți să vorbiți mai mult de câteva minute. Trimiteți mai întâi un mesaj, ca să vedeți dacă e un moment potrivit. Dacă nu e, atunci stabiliți o oră. Dacă discuția telefonică e urgentă, scrieți asta în mesaj. Astfel, îi dați posibilitatea interlocutorului să se oprească din ceea ce făcea și să se pregătească mental pentru ceea ce urmează.

Când vorbiți la telefon, asigurați-vă că sunteți atenți. Sunetul subtil de tastatură, auzit pe fundal, e un semn clar că navigați pe internet în loc să-l ascultați pe interlocutor.

MESAJELE VOCALE TELEFONICE

Nu există niciun singur motiv pentru care să lăsați un mesaj vocal telefonic – nici pe plan personal, nici pe plan profesional. Mesajele vocale sunt opțiunea cea mai enervantă și mai consumatoare de timp. Primiți notificarea – *Ai un nou mesaj vocal* –, iar apoi trebuie să treceți prin tot procesul absurd de apelare a robotului telefonic, de ascultare a meniului – *Pentru a asculta mesajele vocale, apăsați tasta 1* – și apoi a înregistrării propriu-zise. (În paranteză fie spus, aproape întotdeauna ne gândim că e vorba despre cine știe ce veste proastă, ceea ce ne accentuează sentimentul de groază.) Apoi mesajul se transformă într-un clip de 30 de secunde, cu mama care spune: „Voiam doar să văd ce mai faci; nu-ți face griji, nu era nimic important, doar că n-am mai vorbit de mult. Nu trebuie să mă suni imediat, poate vorbim într-una dintre serile astea. Sper că ești bine. Sigur ai ieșit pe undeva să te relaxezi. OK, pa, pa. Vorbim. Pa, pa, sună-mă, pa.” *Sfârșitul mesajului. Ca să reascultați mesajul, apăsați tasta 1...*

Dacă încercați să sunați pe cineva și nu dați de persoana respectivă, închideți și trimiteți-i un mesaj text.

traducere de Loredana Bucuroaia

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, valorificând textul dat.

1. Precizează de ce este bine să trimiți un mesaj interlocutorului înainte de a-i telefona.
2. Menționează un avantaj al conversației telefonice în comparație cu mesajul text.
3. Prezintă modul în care ar trebui procedat dacă persoana apelată nu răspunde la telefon.
4. Explică, în 3 – 5 rânduri, de ce mesajele vocale nu sunt recomandate.

B. (12 puncte)

Redactează un articol pentru revista școlii, de cel mult 20 de rânduri, în care să prezinți avantajele lecturii cărților digitale.

SUBIECTUL al III-lea

10 puncte

(Se vor acorda câte 3 puncte pentru cerințele 1 și 2, respectiv 4 puncte pentru cerința 3.)

Răspunde, în enunțuri, la cerințele formulate mai jos, referitoare la textul multimodal.

1. Precizează un posibil destinatar al afișului.
2. Menționează când se difuzează emisiunea „Bilet de îmbarcare”.
3. Prezintă, în 5-10 rânduri, relația dintre textul afișului și imagine.

Bilet de îmbarcare
cu Andreea Ionescu și Gabriela Vasilescu

✦ *Călătorește prin poveștile noastre* ✦

Sâmbătă și duminică
între orele 13:00 - 14:00

Radio România Cultural